

Om ofte stilte spørsmål

I denne spalten gjengis utvalgte spørsmål som er kommet til Revisorforeningens henvendelsessystem. Revisorforeningen har etter beste evne avgitt svar basert på de konkrete saksforhold, men påtar seg ikke rettslig ansvar for riktigheten, fullstendigheten eller anvendeligheten av de svar som er gjengitt.

Fusjon når datterselskap eller søsterselskap har negativ egenkapital

Kategori: Selskapsrett

Spørsmål: Kan en fusjon mellom et morselskap og et heleid datterselskap eller to heleide søsterselskaper gjennomføres når overdragende selskap har negativ egenkapital?

Svar: Etter aksjeloven § 13–23 kan en fusjon mellom et morselskap og et **heleid** datterselskap gjennomføres uten vederlag. Det samme gjelder ved fusjon mellom to aksjeselskaper når en person eller et selskap eier samtlige aksjer i selskapene, for eksempel fusjon mellom to **heleide** søsterselskaper, jf. aksjeloven § 13–24.

Når fusjonen gjennomføres uten vederlag, skjer det ingen kapitalforhøyelse. Aksjelovgivningens krav om at kapitalinnskudd ikke kan skje til underkurs, er derfor ikke relevant. I brev av 21. juni 1999 har Justisdepartementet uttalt at et datterselskap med negativ egenkapital kan fusjoneres inn i morselskapet etter reglene i aksjeloven § 13–23. Ved tolkningen er det lagt vekt på at den formen for overføring av datterselskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser som bestemmelsen omhandler, i realiteten har lite å gjøre med den ordinære aksjerettslige fusjon som er regulert i §§ 13–1 flg. i aksjeloven.

Det vises til at det ikke skal foretas noen kapitalforhøyelse i morselskapet, og at datterselskapets eiendeler mv. dermed heller ikke utgjør noe aksjeinnskudd. Det uttales imidlertid at uaktsomhetsansvaret gjelder på vanlig måte, og selvsagt kan få betydning hvis styret ved en slik disposisjon pådrar morselskapet unødvendige forpliktelser.

En mor/datterfusjon kan gjennomføres selv om ikke bare datterselskapets bokførte egenkapital, men også den reelle egenkapitalen er negativ. Dersom den reelle egenkapitalen er negativ, vil imidlertid styrets uaktsomhetsansvar kunne medføre at styremedlemmene blir økonomisk ansvarlige, jf. aksjeloven § 17–1.

Når morselskapet har gitt lån til datterselskapet eller på annen måte har stilt sikkerhet for driften i datterselskapet, vil morselska-

pet ikke nødvendigvis pådra seg ytterligere forpliktelser ved fusjonen. Det er da mindre sannsynlig at styremedlemmene vil kunne bli økonomisk ansvarlige.

Argumentene i Justisdepartementets uttalelse kan etter Revisorforeningens syn anvendes tilsvarende ved en fusjon som følger reglene i aksjeloven § 13–24. Også ved slike fusjoner vil styremedlemmene kunne bli økonomisk ansvarlige dersom det overtakende selskapet gjennom fusjonen påføres ytterligere forpliktelser.

Styremedlemmene i det **overdragende** selskapet vil kunne bli økonomisk ansvarlige dersom den reelle egenkapitalen i det overtakende selskapet er negativ og kreditorene i det overdragende selskapet ikke får full dekning som en følge av fusjonen.

Dersom styremedlemmene etter revisors vurdering kan bli økonomisk ansvarlige, krever revisorloven § 5–2 fjerde ledd nr. 4 at revisor sender nummerert brev til selskapets styre.

Gaver til aksjeselskap

Kategori: Regnskap

Spørsmål: Hvordan skal gave til et aksjeselskap som eies av givers nærstående regnskapsføres? Et eksempel på en slik gave er at en far gir aksjer til sønnens heleide aksjeselskap som ledd i et generasjonsskifte.

Svar: 1) Skal gaven regnskapsføres over resultatet eller som egenkapitaltransaksjon? I NRS(V) Regnskapsføring av inntekt punkt 7.11 står: «Overføring av verdier til et aksjeselskap som eies av givers nærstående, vil eksempelvis ikke være å anse som en regnskapsmessig gave for aksjeselskapet. I realiteten er det selskapets aksjonær som mottar verdiene, og gaven er derved å anse som egenkapitalinnskudd for aksjeselskapet.» Dette medfører at gaven ikke skal resultatføres, men føres som en egenkapitaltransaksjon. Ved gavesalg behandles gaveelementet som en egenkapitaltransaksjon.

2) Hvilken verdi skal benyttes på innskuddet? Dette er en transaksjon som skal regnskapsføres til virkelig verdi, forutsatt at giver ikke fortsatt i realiteten sitter med kontroll. Eiendelen som mottas, skal derfor balanseføres til virkelig verdi.

3) Hvilken egenkapitalpost blir motpost til innskuddet? Innskuddet regnskapsføres mot annen innskutt egenkapital. (Dersom innskuddet ytes som ledd i en kapitalforhøyelse, følger det av aksjeloven § 2–8 (3) at innskuddet skal regnskapsføres som aksjekapital og overkurs.)

4) Hva med eventuell arveavgift? Dersom det er avtalt at selskapet skal betale arveavgiften, må selskapet redusere egenkapitalen gjennom en avsetning for arveavgiftsbeløpet.

